Reg No. M. 3152.

జమీందారీ రైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 4 | నెల్లూరు - 30-11-34 - శుక్రవారము. | సంll చందా రు 4-0-0.
సంచిక 12. | నిడిపతీక 0-0-6.

కొండా దెబ్బలు

(విమర్శకుడు)

పాలేరు మున్సిపల్ చైర్మన్ల రహదారి కార్యదాని 29 వేది బొబ్బిలికొరొప్పుచ్చాడం. ఎక్కడ సైనా తీటాటిని చేయ్యాలిపొస్తే మొదట్నే పోని కంళ్ళోర్నిరంచేయడం మర్యాద. ఈ చైర్మన్లకథల్లా గా. కట్టడంపూర్తి అయి మాపాలుచాటిపా బొబ్బిలిరొరకు తీరవందుక కాలాయాపనజరుగు దు, గవాకారి పరాసరి సాగిపోతున్నది. అరో లాంఛనంగా ప్రారంభంపూట కార్యక్రమ రవికారి అలంకరించడం, తొర్వారి కొండలు. ఇటువంటి పరిసరంగా ఉండోపాపకపోతే నిర్ణయించాలి.

* *

పాలేరు చైర్మన్ "కృష్ణయాచేంద్ర చైర్మన్" అని పేరు పెడతారట! ప్రజలంతా కుమారరాజాగారి ధర్మంలో కట్టేట్టు భావిస్తారేమో? అదిగాదు. సామ్రాజ్ఞి పూర్తిగా ప్రభుత్వంవారిది. పెత్తనం బొబ్బిలి రాజాగారిది. అదృష్టవశాత్తుగాలభ్యమవుతున్న అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవడమే కుమారరాజాగారి ధర్మం.

* * *

స్వర్ణముఖి చైర్మన్ రామచంద్రా చైర్మన్ని ఆవారు నామకరణంచేస్తే ఎవ్వరికీ కష్టించదిగాదు. అట్లాగే ఈచైర్మన్కూడ నామకరణంచేసవంచేంగా లేదటాను కొందరు పెద్దలు. ఇంకా ఆహ్వానం కార్యాన్ని ఏకకాలాధిపత్యంగాపాలించిన వెంకటగి రా॥ రాజా॥ శ్రీ వెంకటాచలపతి యాచేంద్ర బహదూర్ గారి పేరు పెట్టినా కొంతలో అర్థముంటేదేమో అంటారు కందుకూరివారు.

* * *

పాలేరు చైర్మన్ని యిక్కడేను, కొంకించిగారు. కాబట్టిదాన్ని పేరుపెట్టుకే వదిలేసినట్టుంది. పలహా కాప్పేవారుండుంటే గోవిందకృష్ణయాచేంద్ర చైర్మన్ యని పేరుపెట్టుండేవారు.

బొబ్బిలిచైర్మన్ అని నామకరణం చేస్తారనినూడ వదంతుంది.

కానిపక్షంలోగాని నామకరణాలు గొడ్డ రెడ్డిపాయ్ మాదిరే మూసిపోరేమోనని వా పోటిచాందసుల భయం.

* * *

పాపం రామాచాయనింగాయ కష్టపడి ప్రభుత్వంలో రవసలుసబడి ఉపకోగించి కాళహస్తి చైర్మన్పట్టించాడు కాబట్టిదానికి రాయనీరుపని పేరు పెట్టడం ధర్మమే! కాని దబ్బు ఖర్చుగాని, కాపంతిక్రమగావిదేవి యిలువిహారి పేర్లుపెట్టడం అత్యేపణేగా!

* * *

జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారి రిపోర్టు మీద మహాత్మాజీ అభిప్రాయపడిగితే కాంగ్రెసునుండి విడబడ్డాను కాబట్టి అభిప్రాయంచెప్పనన్నాడు. ఇదేమిస్వారస్యంగా లేదు. హిందూదేశంలో పుట్టిన ప్రతి ఒక్కరికి బాధ్యతుండే యీవిషయంలో కాంగ్రెసు నుండి విడబడ్డానే కారణంచెప్పడం కూలంకుషంగా చూచే మాపోంట్లకు అర్థంకావడంలేదు. అయితే మహాత్మాజీచెప్పాడు కాబట్టి మనధర్మశాస్త్రం కంటే ప్రమాణమే!

* * *

వాగేశ్వరరావుపంతులవారి జయంతికి పట్టాభి దివ్యాభ్యుదయానికి పోయినా ఉన్నవంలో వైనా పాల్గొన్నాడు, విన్నా చాలగొప్పలరావు గారి మాదిరి. ప్రశంసార్హమే! ఉన్నవాలకు అంతర్యాత్మ అనుభవించింది కాబోలు!

* * *

పి. వి. నరసింహారావుగారికి కాలేజి విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు టిపార్టీకారట అభ్యర్థించారు. అయనకాళాన్ని కావుగాను వినియోగించుకొని తన మున్సిపాల్టీ కార్యక్రమం పనుగొని ప్రసంగించారట. తర్వాత వారు విద్యార్థులు మండలించవలసిన ఫీజ్‌లో మండలించి ఈటీపార్టీ అందుకోరకు చేయుదలేదని చెప్పారట. ఆహూటతో వెల్లబోయ్యారట వారు. ఆకవపర టీపార్టీల కథంతా ఆల్లాగే ఉంటుంది.

* * *

గేయము

జమీందారీ రైతుల గీతాలు:

(నెల్లూరు వెంకట్రామనాయుడు)

దండాలండోయి - మేం ముండలేమండోయిబాబూ ॥దండా॥

ఈ - ముండమోపే జమీందారి - లుండనేనే బ్రతుకలేము ॥దండా॥

ఊరిచుట్టురుండుకంచె - లోరియేనంటోయిబాబూ - వారికోటు లివ్వ
కుంటె - మారణమె పసులబ్రతుకు ॥దండా॥

పటికేటి క్కంచెలశిస్తు - హెచ్చు జేస్తరోయిబాబూ - కాపుగూడ
దంటెపసుల - కాలుమెదపనీరుబాబూ ॥దండా॥

సర్కార్ గ్రామాలకేమో - చాలసరసమోహన్‌బాబూ - మాకార్యరుల
లుచాలె మ[illegible] విసేస్తుండాయిబాబూ ॥దం॥

పయిర్లవారి శిస్తులోకి [illegible]డయిపోతున్నాముబాబూ - పంటపుడ
కున్నశిస్తు [illegible]తరోయిబాబూ ॥దం॥

అవిధేయులాట దీనమ్మకమపుమాడబాబూ - సవినయంగ ఉంటె
చెవులు - పాగదీస్తడోయిబాబూ॥

జస్టీసుపార్టీవారు పదే ఎన్నికల్లో చూడాలనికి అప్పుడే ఎల్లలుగీచి కొండాలుకట్టుకొన్నారు. ప్రజల కళ్ళల్లో యింతలోపల మిరప్పారుముంటేకి ట్లుపాయని ఆలోచిస్తున్నారు." మనము మేల్కొంటే వాళ్లుచివాలా, వాళ్లుమేల్కొంటే మనము చివాలా" అన్నపామెతిగాపుంది. మరవారంతా యిదిమిదిరే కనులు గాయకుంటే పదే తుంగలో కిడిపోతాం జాగ్రత్త!

"భయం ప్రతిఫలించును, ధైర్యం చంపును" అన్నారు పెద్దలు.

* * *

పాము వెంకటారంకొట్టిగారు మచ్చీసు

కొన్నిలుకు రాజీనామా పెట్టారు. అప్పటినుండి కర్ణ రంగయ్యనాయుడుగారని, అచెంటుభ్యగారని అంటున్నారు. అచెంటుభ్యగారు దిట్టమైనవెయ్యి, గర్ణం రంగయ్యనాయుడుగారు ప్రజాసేవ చెయ్యడంలో శ్రేయస్కరులు. ఈమాట జాయుడు గారిసేవలపట్ల జనాలకు [illegible] డంటారు నోరుజచ్చిన రైతులు.

* * *

నెల్లూరు బోర్డుకు కాపడ్డ మూడుస్థానాల్లో ఒకటి ధర్తీ అయిపోయింది. రెండవది కనుపూరు ఫిర్కాకు కాలం చెల్లినకు పట్టాభిషేకం చెయ్యాలిపిందని త్రిమూర్తులు తీర్మానించారట. దొంగలు దొరలు ఊర్లుపుందుకోన్నట్టుంది వీరి [illegible] సుబ్బారెడ్డిగారికి అప్పయ్య గేటువద్ద యిచ్చిన 600 కంటగ్రెస్టులోను, పల్లంరెడ్డి వెంకట్ రామిరెడ్డిగారికి ప్రపాదించిన స్తంభంలోను దృష్టిపడి పొన్నాల శేషుపెడ్డిగారు వెంకన్నకే పట్టాభిషేకం చెయ్యాలిసిందన్న రయ్యంలో మాట్లయిచ్చారట. యిక [illegible] గాచ్చినా "నీకు నేనే" యట.

కోసరం ప్రజాకార్యాల పంచెడివం యంగా ఉంటుందో లోకమే నిర్ణయిం గన్న పక్కా జస్టీసు.

మూడో స్థానానికి కాసుచిన్నయ్య గారని వామినేటు చేస్తారట. ఈవచ్చిన మూడుపీట్లు జస్టీసు చేతుకేవే పడతాయిట. కాంగ్రెసువారు అన్ని స్థానాలు ఒక్కమాటే ఆక్రమించుకోవాలంటారు. జస్టీసువారు పాపం కొకికమట్టుకు చాలంటారు వారివారి పనులు చక్కబెట్టుకోవడానికి. దీనికేకే దేశాభిమానమంటారు జస్టీసువారు.

* * *

రైతు సభలు

ఆచార్య రంగాగారి సంచారము

తేది	స్థలము	మండలము
29-11-34	అప్పికట్ల	గుంటూరు
30-11-34	ఈమపూళ్ల	క్రిష్ణా
1-12-34	ఏలూరు	ప. గోదావరి
1-12-34	రాజమండ్రి	మా. ణ
3-12-34		విశాఖపట్టణం
4-12-34		గంజాం
6-12-34	పర్చూరు	గుంటూరు
7-12-34	అనంతపురం	అనంతపురం
8-12-34	వెంకటగిరి	నెల్లూరు
9-12-34	నెల్లూరు	"

్రైతు ర క్ష ణ వా ర ము.

1934.

నవంబరు 29 నుండి డిశంబరు 9 వరకు.

అధ్యక్షునివిజ్ఞ ప్తి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ్రైతు రక్షణసంఘ ప్రబోధము ననుసరించి యీనెల 29 తేది నుండి డిశంబరు 9 తేదీ వరకు నాల్గవ ్రైతు రక్షణవారమును ఆంధ్రదేశము పందంతట ్రైతులెల్లరు తమ ్రైతు సంఘాలద్వారా నదుపవలెనని ప్రార్థించు చున్నాను. క్రిందటి మూడువారములను జయప్రదముగా సాగించుటద్వారా ఆంధ్ర్రైతుల అభిప్రాయములను, ఆశయములను, కోరికలను, అవసరాలను ప్రభు త్వమునకు, ప్రజలందరికి తెలియజేయగల్గితిమి. ఇప్పుడు ఒకవంక నూతన రాచకీయ సంస్కరణాలు యెట్లుందునో జాయంటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టు సూచింపుచున్నది; మరొకవంక భరింపరాని భూమిశిస్తులు, భీకరమౌ అదనపు రీసెటిల్‌మెంటు శిస్తులు. భోగ్యవస్తువుల మీద భారమైన శిస్తులు ్రైతుల కృంగ దీయుచున్నవి; ఈమధ్య ్రైతులు క్రమక్రమముగా విలయింపజేయుచున్న అప్పులు. వానిపైని మితిమించిన వడ్డీరేటులు ్రైతుజనాన్ని యెదర్కొనుచున్నవి. ఇట్టి సమస్యలపైన ఆంధ్ర్రైతులు ప్రభుత్వపుదృష్టి ఆకర్షించునట్లు తమ సంఘశక్తి, రాచకీయ తత్వబలము బయల్పడునట్లు యీనాల్గవ ్రైతు రక్షణవారమునందు తమ సభలద్వారా ఘనమగు ప్రకటనల చేయవలసియున్నది.

—* వా ర పు కా ర్య క్ర మ ము *—

ఈ ్రైతు రక్షణవారమందు సాధ్యమైనన్ని ప్రదేశములలో ్రైతులు తమ గ్రామ సభలను, తాలూకా సభలను, జిల్లా సభలనుచేసి, వానినుండు యీక్రింద సూచింపబడిన తీర్మానములను అంగీకరించి, తమస్థానిక అవసరములకు అనువైన యితర తీర్మానములనూడ అంగీకరించవలెను. తమ సభావృత్తాంతమును, అం గీకరింపబడిన తీర్మానములను తమ జిల్లా కలెక్టరులకు, ్రైతు రాష్ట్రరక్షణసంఘం, ఆంధ్రరత్న భవనం, బెజవాడ అనుచిరునామాకు, పత్రికలకు తెలియజేయవలెను. జిల్లా సభలను మాత్రంతప్పక డిశంబరు 9 తేదీలోగా జరుపవలెనని స్థానిక ్రైతు నాయకులను, ్రైతు సంఘనిర్వాహకులను ప్రార్థించుచున్నాను.

—* ఇ ది యే సు స మ యం *—

కార్మిక కర్షకుల పెత్తందారులు అస్సెంబ్లీకి సభ్యులుగా యెన్నుకోబ డారు. ప్రభుత్వం ్రైతుల భావిపురోభివృద్ధి నిరికట్టప్రయత్నిస్తుంది. శిస్తుల అధికంకాబోతున్నది. ్రైతుల వణగద్రొక్కుటకు జమీందారులుకాలు మన్నారు. ఈసమయాన ్రైతుల తమసంఘనిర్మాణశక్తి, సంఘీభావము, ప్రకటనం దృఢంగాచేయకున్న స్వసంఘవిద్రోహమగును.

—* ్రైతు ర క్ష ణ తీ ర్మా నా లు *—

(1) ంగ ప్రస్తావనలు.

్రైతాంగజనుల అభివృద్ధికి అటంకంగావున్న (1) జమీందారీ పద్ధతి బ్రిటిషువారి భారతదేశములోని వాణిజ్యవిజృంభణము (3) స్వదేశ సంస్థా నాల నిరంకుశపాలనా పద్ధతి (4) అధర్మమైన శిస్తుభారమును తొలగించుటకు వీలులేకుండాజేసి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములో నైనాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదింపక, ్రైతులను అణచివేసేవారికి బలమొసంగుటకై రాష్ట్రప్రభుత్వము లోనే ధనికులు, జమీందారులకొరకై రెండవ శాసనసభను నిర్మింపతలపెట్టి, ప్రజలపీడించుచున్న నిరంకుశులైన సదేశ సంస్థానాల ప్రభువులకురానున్న ఫిల్లీ ప్రభుత్వములో పెత్తనముకట్టదలంచిన జాయంటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టును ్రైతులు సంపూర్ణముగా తీవ్రముగా నిరసించుచున్నారు.

(2) శిస్తుతగ్గుదల:—

క్రిందటి రెండునెలలనుండి కన్పించుచున్న హెచ్చుధరలు తాత్కాలికము గనుక, వానివలన ్రైతులలో 90 o/o యేమాత్రము లాభపడలేమికనుక, అప్పటి కప్పుడే ధరలు తగ్గప్రారంభించినవి గనుక, తుదకీనామ మాత్రపు ధరలైనను 1929 ధరలకంటె అధమము 50 o/o తక్కువగనుక, క్రిందటి ఆరుసంవత్సరా లలో కల్గిన ఆర్థికమందమువలన ్రైతులు కృంగి కృశించి పోయినారుగనుక, తిరిగి ్రైతులు యీబాధలనుండి తప్పించుకొనడానికి అధమము 10 సంవత్స రాలైన పట్టునుగనుక, (1) క్రిందటి సంత్సరపు శిస్తుబకాయిలన్నిటిని పూర్తిగా రెమిషన్ యిచ్చుట (2) రాబోయె సంవత్సరపు శిస్తులో అధమము మూడవ వంతైన (ఐదణాలనాల్గు పైసాలు) తగ్గించుట (3) శిస్తును సాధ్యమైనప్పుడు ధాన్యరూపేణా వెనుకటి ధరల ప్రకారం చెల్లుబడి చేసుకొనుట (4) శిస్తువసూ ళ్లను నాల్గుకిస్తీలుగాచేయుట ధర్మమని ప్రభుత్వమునకు ్రైతులు తెల్పుకొను చున్నారు.

(3) రీసెటిల్‌మెంటు:—

అన్నివిధముల ఆర్థికమందమువలన, పశుపోషణ, కూలినాలిభారములు, తదితర వ్యవసాయ ఖర్చులు, అధికమగుటనలన, ఫిల్లీ, మద్రాసు ప్రభుత్వాల యితర శిస్తు భారాలు మితిమించిపోవ్రటవలన ్రైతులిప్పటి భూమిశిస్తునే చెల్లించ లేకున్నారు. కనుక (1) ఉభయగోదావరి కృష్ణాజిల్లాల ్రైతులమీద అభసపు పన్నును భాయపరచరాదనియు, (2) కర్నూలు, గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లాల ్రైతులపై రీసెటిల్‌మెంటు పన్నుల వేయ్రబయత్నించుట ఘోరకృత్యమనియు ్రైతులు ప్రభుత్వమునకు తెల్పుచున్నారు.

(4) ఎస్టేటు ్రైతులు:—

్రైతులు ప్రభుత్వము మధ్యగల, ఎస్టేటుదారులను మధ్యవర్తుల పద్ధతి తొలగింపవలెనని అశింపుచూ తాత్కాలికముగా (1) జమీందారీ జలాశ యములను వెంటనే రిపేరుచేయించుటకు ప్రభుత్వము, జమీందారులు పూను కొనుట [2] జమీందారీ రయితుల రక్షించుటకై శిస్తుబకాయిలకు రిమిషను యిప్పించి, రానున్నసంవత్సరపు శిస్తులో మూడవవంతుకు రిమిషను యిచ్చుట ధర్మమని రయితులు ప్రకటించుచున్నారు.

(5) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు:—

రాయలసీమ, నెల్లూరు ప్రజల రక్షణార్థమై తుంగభద్రప్రాజెక్టును, ఎట్టి కష్టాలనైన లెక్కించక, నిర్మించవలెనని ్రైతులు ప్రభుత్వమును హెచ్చరించు చున్నారు.

(6) మాగాణి ్రైతులు:—

మాగాణి ్రైతుల రక్షణార్థమై [1] యీనాంభూముల మీదవేయబడు నిటితీర్మను య॥ 1-కి రు 6-4-0 వరకు హెచ్చుచేసియుండుట [2] క్రొత్తమా గాణిపై య॥ 1-కి రు 25 ల చొప్పున యిన్‌క్లూజన్ ఫీజు వసూలుచేయు ధర్మముకాదని రయితులు ప్రకటించుచున్నారు.

(7) అప్పుబాధలు:—

ఆర్థికమందమువలన రయితులలో హెచ్చుమంది షావుకారుల వత్తిడికి ఆగలేక, అప్పుబాధలను పడలేక నానావస్థలు పడుచుండి, తమకున్న హక్కులనైన యుపయోగించక న్యాయస్థానాధిపతులున్నా; వాటిని రక్షింపడానికి పూనుకోక ప్రభుత్వమున్నా ఉదాసీనత వహించుచుండుట అక్రమమనియు, తుదకిప్పుడైన [1] దీర్ఘవాయిదాల తీర్చుకోవడానికి వసతులుకల్పించి [2] వెను కటి ధరల ప్రకారంభూములు, ధాన్యాలను అప్పుచెల్లుబడికిగా షావుకారులు తీసుకొనునట్లు [3] అప్పులన్నిటి మీద ఎవ్విధమైనవడ్డియైనను మదికు నెలకు అర్ధరూపాయికి మించకుండునట్లు శాసనముల నిర్మించుట అత్యవసరమని ప్రభు త్వమునకు తెలియజేయుచున్నాము.

(8) పారిశ్రామికాభి వృద్ధి:—

పంచదార ఫాక్టరీలవలె దేశమందలట కోటీశ్వరులకే లాభముకల్గించు ఫాక్టరీలను, ప్రజలధనముతో వ్యవహరించె ప్రభుత్వసహాయముతో నిర్మించుచుం డుట ధర్మముకాదనియు, మహత్మునిచే ప్రచారమునకు తేబడుచున్న గ్రామ పరిశ్రమలు, ఫాక్టరీ పరిశ్రమలను, రయితుల సహకార సంఘముద్వారా, పం చాయతీ బోర్డులు, జిల్లా బోర్డులుద్వారా నడపించు సౌకర్యముల ప్రభుత్వము కల్గింపవలెనని రయితులు ప్రకటించుచున్నారు.

(9) వ్యవసాయవస్తు విక్రయము:—

ఇన్ని సంవత్సరాల బ్రిటిషు పాలనంతై పోయిన తరువాత యిప్పుడు వ్యవ సాయవస్తువులను లాభకరముగా రయితు అమ్ముకొనడానికి సౌకర్యాలను వెతక డానికి ఒక వుద్యోగిని యేర్పాటు చేయుచుండుట సంతృప్తికరము కాదనియు, రయితుల రక్షించుటకై, వ్యవసాయ వస్తువిక్రయము రయితులకు లాభకరమగు నట్లు చేయుటకై [1] మారకపు రేటునుమార్చి, చెలామణిలోని నాణ్యముల హెచ్చింపవలెననియు [2] ఒట్టవానడంబడికను రద్దుచేయవలెననియు [3] బియ్యం, గోధుమల దిగుమతి ఆపుచేయవలెననియు [4] రయిల్వే రేట్లను తగ్గింపించి, కాల్వలను, రోడ్లను వృద్ధిపరచి, తోలురేట్లను తిరిగితేకుండవలెన నియు [5] ప్రభుత్వపుగిడ్డంగుల నిర్మించి, వ్యవసాయ వస్తువులనాణ్యత హెచ్చిం చి, వానికి గిరాకి హెచ్చగునట్లు చేయవలెననియు [6] సహకార సంఘముల ద్వారా ధాన్యాల అమ్మకమును వృద్ధిపరచవలెననియు ప్రభుత్వమునకు రయి తులు తెల్పుకొనుచున్నారు.

(10) రయితు సంఘాలు:—

రయితుల అవసరాలను ప్రభుత్వము, జమీందారులు గమనించి, రయి తుల కష్టాలను సాముదాయక ప్రయత్నాలద్వారా తీర్చవలెనన్ని, కార్మికుల రక్ష

వ్యభినందన పంచ పాషాణములు.

దీన్ని వదిన వద్దు

అనామక నగరములో మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు జరిగిన తర్వాత కౌన్సిలరుగా ఎన్నుకొనబడిన మహారాజశ్రీ శ్రీపురస్థానం కలిదాసు పంతులుగారికి సైరికటి తీరముననుండి యున్నట్టి జనములో ఒక గొప్ప టీపార్టీ జరిగినది. ఆసమయమందలి జనకవులలో ప్రఖ్యాతులైన తోకల తిమ్మన మహాకవి గారు కలిదాసు పంతులుగారికి సమర్పించిన వ్యభినందన పంచ పాషాణములు.

గరళపు ద్రాగుబోతు; ప్రమాదపు నుమురాకలు గా ధరించు ధీ
కరుణఁడల. బవ్యప్రజ్ఞాం దవ కంఠముగాఁ గల వాడు; పాపచే
ష్టలకుఁ బ్రాఁపు నుండరుండు; కోటిక నెప్పుడు కల్లకాటలో
దినుగు బిలాస్ విస్కి పువు ధీరుడు, మూఁడవ కంటుఁ జూచుఁగాక॥

శ్రీమదదీనిపు పారజన పద్మములకా పొరియిం చి వాచ్యన్
యమునున "కౌన్సిలర్" పదవినింపిన యీవురు దృష్టు వ్యాష్కా
లమున ఫలావ్యక్తిలయు లారులు, పద్ర పు పూర్ణులారు నె
య్యమొఁగలవారు నిన్ను బలిరా! వ్యభినందన మాచరింపఁగా

మునులయుఁవచ్చి "టీ" నునను గ్రోలను దిప్పడు లొట్టలేయుచుకా॥

వోట్లు పొట్లోయను ఘోరుల నేర్పును - కనుట్ట ప్రతివాని కార్లుపట్టి
అలిపుస్తెయు పూసలమ్మి వోటర్లకు - విత్తన బలుకు లంచాలుపోసి
పెద్దకులాలలో జిందలపోట్లఁ - బెల్లగోడల నెల్ల కల్లపటచి
నిర్భయమ్ముగమంచి నీళ్లప్రాయంబుగా - సొప్ప యబద్ధాలు పాకించి

పదవినాందివు కౌన్సిలర్ పదవి నేడు -
కట్టుకొన్నవు యశమును కట్టడంబు
కీలు పల్లిద్పి యదిలింపఁ నూగునేమొ -
పురజనంబుల బుడిబీల మందుమింక॥

ఇఁకమాఁదేమఁలదాక నిన్నఁడగువాఁడేడీ! మహా ఘూర్ణ్య, కో

చుండి రైతుల గోల.

చుండి ఎస్టేటులో గొప్ప చెరువనదగు చుండి పెద్ద చెరువు గతూరవు 7, 8 సంవత్సరముల క్రిందట అపరిమిత వర్షముచే తెగి, గండి పడి యున్నది, ఆచెరువు మరమ్మతు విషయము నేటి వరకు ఎస్టేటువారు గమనించకయే యున్నారు. ఈవిషయము కొంత కాలము క్రిందట జమీన్ పత్రికా ద్వారమున ప్రచురింప బడినది. రైతులు కూడా ఎస్టేటు వారికి పలుమారు యీవిషయమై అర్జీల ద్వారానున్ను, వాగ్రూపకముగానున్ను విన్నవించుకొని యున్నారు. ఈగండి పూడ్చని లోపమువల్ల ఆచెర్వు క్రింది రైతులే కాక, క్రింది ప్రాంతములోనుండు లింగసముద్రం, వీరరాఘవుని కోట గ్రామముల చెరువులకు దెబ్బతగిలి అచ్చటి రైతులుకూడా విశేష నష్టము పొందుచున్నారు. ఇట్టి అవసరమును, ముఖ్యోచితమును అయిన పనిని పొత్తిగా యుంచివరకు చుండివారు పాడుపెట్టి యుంచుట మిగుల శోచనీయము. దీనికంతయు కారణము పలుమారు అధికార వర్గమందలి మార్పులా? లేక చెరువు మరమ్మతే ఎస్టేటు వేయ వలసినది కాదనియా? అదియుగాక, రైతుల కోర్ట ఎస్టేటువారి క్రొత్త పుటములకు లెక్కగా పొసిందుటయా? కారణ మేదియైనను, యిందరకు పైనా వుపేక్ష, విడనాడి, ప్రస్తుత దివాన్‌గారైన రామారావుగారు రైతు కష్టసుఖములు తెలిసిన వారగుటచే రైతులు, పిటిషనులు ఇవ్వగా నిక్క కాండ పూనుటకు ముందే, తమ కర్తవ్యమును గుర్తించుదురని నమ్మెదము.

రైతు (శ్రేయోభిలాషి).

కలికి నైనట్టులు వారి ప్వార్థమును భక్తి చేసి కొన్యాయు! "ఊ
రకపోటర్లకు పేటాసర్తమును బొంత్యాస్తరంబు వోనాడి వా
రిది నీవే కలలోని కోర్కెయు కారంపంగ దే నాయనా!॥

నోరారంగ బోగతిక్కన కవీంద్రుండకా భవ తొకా.ళి వి
ద్యా లక్ష్మ వనితాభి నందనపుఁ బద్యాలింపుగా వాఁగితికా
ధీరంబుల్, కలిదాసుపంతులు, మదుర్త ద్రాక్ష నుల్ వానితోం
తే రాజింపఁగఁ జేయుచున్న, యాకన్నెరోవ వాయందన్ ॥

నాకై క్రేడు యానాదినను శాసనమును ఎట్లు నిర్మించిరో, అట్లనే రయితు సంఘాల శాసనమును నిర్మించుట ప్రభుత్వ ధర్మము.

పలహా:—

ప్రభుతోద్యోగులకు పైని సూచించిన పది శీర్షికలకు తగినవిధాన్న నములను తోడుకని పోస్టుద్వారా రయితుసేవకులు తమ సంఘములతరపున పంపించుట మంచిది. సాధ్యమైనంతవరకు మన రయితు సభలకు యీవారము సందర్భమున స్థానికముగావుండు రివిన్యూడివిజనల్ ఆఫీసరును, ఆహ్వానించిన చో ఆయనకు మన రయితులయొక్క ప్రజ్వలించుచున్న ఆవేదన, ఆవేదము, కష్టతర్వరితి ప్రత్యక్షముగా గోచరింపగలదు.

ఇట్లు,

గోగినేని రంగనాయకులు, అధ్యక్షులు.
అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు,
దండు నారాయణరాజు,
మాగంటి బాపినీడు,
కల్లూరి సుబ్బారావు,
ఉపాధ్యక్షులు.

గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య,
నూతల పిచ్చరామయ్య,
కార్యదర్శులు.
కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావు,
కోశాధ్యక్షులు.
ఆంధ్రరత్న భవనం,
బెజవాడ.

శ్రోత్రియం యానాం రైతుల దీనాలాపములు.

(1) యీసంవత్సరము కాలమున వర్షము లేనందున చెరువులు నిండక పైరులు ఎండిపోయినవి.

(2) కిస్తుకట్టు కొద్దిగా వర్షించినను చెరువులు నిండని కారణముచే మరల పైరులు వేసి చాలదను పంటయుమన్నది యిందులకు పైరు తెలుపలేదు.

(3) తోటపొలములు చేయుచున్న రైతులు వలన బావులయందు నీళ్లు పూర్తిగా రావు.

(4) ఒకచేల సాగుబడులు రెండు వీరోఒక విధముగా సాగుచేయుచున్నను పదరు పొలములకు ఫలితము ఎంత సాగు తగినంతను లేదు.

(5) వారి పొలిటి ప్రర్యాప్తు చేయు జమీందారులు యీ 1-కి రు 13-0-0 ల మొదలు రు 50—0—0 లవరకు శిస్తు నిర్ణయము చేసి యున్నారు.

పై నిర్ణయముల ననుసరించి పైన సహాయము వల్ల యీరీతి ఫలించినను వాలుగు యకరముల లో పలితము ఒక యకరాకిస్తు క్రింద నే రైతు చెల్లింప వలసివచ్చుచున్నది. ఇక ఫలితమే లేకపోయిన వారి దైవముల్ని వారేమి నివేదన చేయగలవారో ఊహింపుడు.

దేశకాల పరిస్థితులనుబట్టి నూటికి దెబ్బది వంతు నష్టమైనను కరువు తప్పిన నిస్తును రైతులకు తగ్గించగా ఎస్టేటు వారు చెప్పినా శ్రోత్రియ యీనాం జమీందారులారా! ఆన్నకష్టము లనుభవించియూ అన్నపూర్ణ దగ్గరనుండేటి దీన రైతుల మొరవాలించి పై కష్టములు తొలగు లాగున కిస్తులు ముజరా యిప్పించుటకు రైతుల మా విన్నపములను అనేకవిధముల ప్రార్థిస్తున్నాము.

ఏ. శ్రీరామమూర్తి,
కంపా చేకు.

నెల్లూరి వారి సక్కుబాయి.

నేడు 17 వ ఆదివారం శ్రీసింహపురి నాట్య మండలివారు టౌన్‌హాలులో సక్కుబాయి నాటకం ప్రదర్శించినారు. ప్రొఫెసర్ రంగాచారి యాజమాన్యంలో నాటకం జయప్రదంగా జరిగినది. ఇక పాత్రధారులను ప్రత్యేకించి ఒకింత-

సక్కు:— శ్రీవరదరాజుగారు నేటి కారు గొంతు బాగానే ఉన్నది. నిదవుల యందు కొంచెం జాస్తిగావుండినా, సంగీతం వ్రాతకులకు వంటి మట్టు కేవలం, ఆభినయంలో గానే ఉన్నది. వీరు పంగితానికి కష్టపడితే కొంతవరకు తొలగిపోవును. ముఖ్యంగా వీరు పాత్రపోషణలో ఆభినయం ఇంకా నందిగా జరిపించారు.

అత్త:— దేమారు సుందరరామశర్మ పిలగాక నువు చ్చా ఘాటుగానే చేశారు. ఈ శృంగారమును వాదు కాబట్టి చెప్పడం బొంది తమిరీ ఆధికార్లకు కట్టు పల్లిపూలు నిలువనిరచా రసవంతమగు పేరుమాత్రం ప్రకాశింపజేసిరి. ఆయనే జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు కేవలం చెంకటగిరి వారి ప్రతిభను పెద్దగానే సరైన పాత్రలను కూడా నొడిచుట్టను ఆనిపించారు.

విఠ్ఠలుఁ:— యుండ్లూరు గోవిందరాజులుగారు గొంతు బాగుండా 'ముద్దాయిన్' తక్కువగా కనబడు సారాధ్యులుగారు 'సారోంకే మాస్ట' పలికించారు తెలిపారు.

ఎవరైనా చెప్పగలరా?

(కబుర్ల రాయుడు)

(1) ఎన్నికలలో పదవీ పంథానుండి ఒక అభ్యర్థి లెక్క కూపాయలు పంచరని బొబ్బిలికి వంటి దుర్మార్గం, పెట్టినాడను ఆరుతుకోవని ఏమగు వంటి యిచ్చినాడు! కారణమేమో? చెప్పగలరా?

(2) బొబ్బిలి సంస్థానం పుస్తకాలయములో, చదువుకొన్ని పుస్తకముల వారికి క్రిందటి నిరుడు నెలలనుండి జీతాలే నుట్టడం లేదటగా? కారణ మేమో? ఎన్నికలమీద, కొన్నిలం మొదలగువానికి మితిమించి ఖర్చు పెట్టడంవల్ల, బొబ్బిలివారి ఖజానా ఖాళీవడరా?

(3) అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో పాపం జస్టిసుపార్టీ వారు శ్రద్ధచేయక పోటీకి కాంగ్రెసువారు జయ లక్ష్మీ పట్టాభిరామ, మయ్యంగారి సర్ పాత్రోగారు బెదరాయి కొట్టుకున్నారటనే! అది నిజమైతే, కల్లికోట రాజాగారు, కాంగ్రెసువారికి తమ పైరుల కోసి చేసిన తన ప్రచారములకు ప్రార్థించు మన్నారట మొండుకో సరేనా?

(4) జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు సెక్రటరం చాలకని స్వంతంగా కల్లికోటదొరతన రైతులమీదకు జబర్దస్తీ చేసినందుకులో? బొబ్బిలి రాజాగారు ఎస్టేటులోనే మరాంతేమి, దివాంజీగారి ద్వారా బావనులు జారీచేసి, తనకు హైస్కూలు ఉపాధ్యాయుల చేతకాడ, బలవంతంచేసాద, ఐకీ రంగంగా, ఓట్లు శ్రీ రాజాగారికి యిందు కిప్పించి నారా? శ్రీ సిర గారికి సహాయం చేశాదేమో రవి ఫంకతీంపబడిన సముద్రాయము దివాన్ మిస్ చేసినది యేమదుకో? జబ్బులో మాట్లడుకున్న వాటిని నోకెలి, మొఖముటపరచి, ఎస్టేటు కారులో బొబ్బిలి పొలింగుకు తీసుకొచ్చి, వీక్షక ఆయన సిరిగారికి వోటిచ్చాదని - పండుపడి, ఆయన్ను ఆరిగి యింటికి పంపడం మానినందుకో? సర్ పాత్రోగారి జిల్లాలలో, కల్లికోటకే గాక బొబ్బిలికి, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుకే గాక ప్రధాన మంత్రికి పలుకుబడి పోయిందని చెప్పగలిగితే అందరికి గౌరవ ప్రదంగా!

విశాఖపట్నం

జిల్లా జమీన్ రైతు సభ

ఈసభ శ్రీ వ్యాపతి నారాయణమూర్తి గారి అధ్యక్షతక్రింద డిశంబరు 3 తేదీన పాలకొండ తాలూకా వాదాం గ్రామమున సాయంత్రం 2 గంటలకు సమావేశమగును. శ్రీ ఆచార్య రంగా, గిరిగారలు రైతు యుద్ధమును గురించి, కార్యకుల ఆశయముల గురించి ఉపన్యసించెదరు.

జిల్లా రయితుసభ.

ఈసభ డిశంబరు 3 తేదీన శ్రీ పూసపాటి లక్ష్మీ నరసింహరాజు గారి అధ్యక్షతక్రింద విజయనగరంలో ఉదయం 9 గంటలకు సమావేశమగును. శ్రీ ఆచార్య రంగా, గిరిగారలు సభలో ప్రసంగింతురు.

(స్వకీయ విలేఖరి)

[illegible] లోని:— [illegible] పాత్ర [illegible] చాలా బాగానే [illegible] చాదు. [illegible] [illegible] లెక్క వంచ [illegible] చారు.

[illegible] (ప్రెసిడెంటు):— [illegible] రావు గారు, [illegible] [illegible] అభినయించారు.

[శేషమున్నది]

చందాదారులకు.

చందాదారులు వెంటనే చందాలు చెల్లించవలెను. అట్లు చెల్లించనివారికి వి. పి. లు పంపబడును. తప్పక వి. పి. లు స్వీకరించి మమ్ము ప్రోత్సహించ ప్రార్థన. పత్రిక అవసరములేనివారు వి. పి. లు పంపకముందె పత్రికను వాపసు చేయవలెను. లేదా మాకువ్రాయవలెను. అట్లుచేయక వి. పి. లు పంపినపుడు వాటిని వాపసుచేసిన మాకు వృథా ఖర్చులగును. గాన తప్పక గమనింతురని ప్రార్థన.

మే నేజరు.
జమీన్ రైతు.

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
30-11-1934

జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టు.

జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టు 22 తేదీ వెలువడినది. శ్వేత పత్రమునే హిందూ దేశీయులు తిరస్కరించుచుండ దానికంటె అధ్వాన్నముగ నుండు ఈరిపోర్టునుగురించి చెప్పవలసిన దేమున్నది.

రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నామమాత్రముగ చేయబడినది. లా ఆర్డరుల మంత్రులపరము చేయబడినట్లు కనుపడినను సర్వాధికారములు గవర్నరునకే యొసగబడినవి. రాష్ట్రములో పోలీసు యిన్‌స్పెక్టరు జనరలు సర్వాధికారిగా చేయబడెను. అవసరమనుకున్నప్పుడు పోలీసు శాఖనంతయు గవర్నరు తనచేతి క్రిందకు తీసుకొనవచ్చును. అర్డినెన్సుల చేయు అధికారము గవర్నరుకుగద్దు. అవసరమొచ్చినప్పుడు మంత్రులనందరిని రద్దుజేసి అన్నిశాఖలు తనస్వంతపెత్తనముననే నిర్వహించుటకు సైతము గవర్నరుకు అధికారము కద్దు.

ఈరాష్ట్రములోగూడ రెండవ శాసనసభను గల్పించిరి. ఇది శ్వేతపత్రములో లేని ముక్కతాడు. దీనికొరకే జమీందారులు భగీరథ ప్రయత్నములు జేసి మద్రాసు ప్రభుత్వముచేత సైతము సిఫార్సుచేయించిరి. సైమన్ సప్తకము, శ్వేతపత్రము, తిరస్కరించిన ఈసభనే కమిటీవారు సృష్టించిరి. ఏమైనాకొంత లాభముండునేమో యనుకొనువారికి గూడ దీనితో ఆశ్వాసాంతమైనది. రెండవ శాసనసభకువచ్చువారందరు జమీందారులు, ఉద్యోగులుగానుండి బిరుదావళులు సంపాదించుకొని ఉపకారవేతనముబొందు ప్రభుత్వాశ్రయులు, పెద్ద ధనవంతులు. క్రింది సభవారు చేయు ప్రజావసరచట్టముల నన్నిటిని పైసభవారు అణచివేయుచుందురు. పైసభవారి కాలపరిమితి 9 సంవత్సరములు. ఒక్కమారే సభంతయు ఎన్నుకొనబడక 3-వ వంతు మాత్రము ఒక్కొక సంవత్సరము ఎన్నుకొనబడుదురు. ఈపద్ధతి వెనుక మున్సిపాలిటీలలోనుండినది. దానినే కమిటీవారు ఆదర్శముగాగైకొన్నట్లున్నది.

ఢిల్లీ శాసనసభకు ప్రత్యక్షఎన్నికలు తీసివేయబడినవి. రాష్ట్రీయ క్రింది శాసనసభవారే కేంద్ర శాసనసభ్యుల నెన్నుకొనెదరు. ఇదిగూడ శ్వేతపత్రముకంటె భిన్నము. మింటోమార్లే సంస్కరణలకంటె యింకా వెనుకకు తీసుకపోవుచున్నట్లున్నది.

భారత ఫెడరేషన్ ఏర్పడుటకు కాలపరిమితిగూడ లేదు. సంస్థానాధీశ్వరులు సగముమందికి పైన ఒప్పుకొన్నప్పుడుగాని ఇది సిద్ధింపదు. అప్పుడైనను గవర్నరుజనరలు తన క్రింది ముగ్గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో ఇతరదేశవ్యవహారాలు, సైన్యము, రిజర్వుబ్యాంకు మొదలగు ముఖ్యవిషయముల తానే స్వయముగా పాలించును.

ఈసంస్కరణల నేపార్టీవారును ఆమోదించుటలేదు. ఇప్పుడున్న వేయింతకంటె మెరుగేమోనని అనిపించుచున్నవి. ఈరిపోర్టులో ఎప్పటికైనను స్వపరిపాలన సిద్ధింపజేయు ఆలోచనయున్నట్టుస్ఫురింపజేయుట లేదు. కాంగ్రెసువారే గాక తక్కిన అన్నిపార్టీలవారును దీనినితిరస్కరించుచున్నారు.

ఈచిత్తు బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రథమదఫా ప్రవేశపెట్టిరి. బహుశా 1935 ఫిబ్రవరి, మార్చిలో రెండవమారు సభకు రాబడును. మూడవమారు జూలై నెలలోరాబడి ఒక రూపముదాల్చి ప్రభువుల సభకుబోయి మెరిగి అక్టోబరు ప్రారంభమున శాసనరూపమున హిందేశమునకు దూకబడవచ్చును. పార్లమెంటు రెండుసభలలోను ఇంకా తలలోకలు కత్తిరించబడి ఈరూపము గూడ మారవచ్చునేమోగాని కొత్తరూపము మాత్రమురాగలదని ఆసించ నేమాత్రము ఆస్కారము లేదు. చర్చిలుపౌరోహితుని మంత్రాక్షతల ప్రభావముచే ఈకొత్తసంస్కరణలు మరింత కుదింపబడినవి. ఇది మన జమీందారులను వారి వాసనగలవారిని తృప్తిపరచగలవేమోగాని మరెవ్వరిని తృప్తి పరచజాలవు.

అన్నిటికంటె ఆంధ్రులకుజరిగిన ఘోరము మహపాతకమనిది. ప్రత్యేకరాష్ట్రమునకై గత 20 సంవత్సరముల నుండి పరితపించు ఆంధ్రులకోర్కెను తిరస్కరించుటయేగాక గంజాములోని పర్లాకిమిడి మొదలగు తెలుగుభాగముల ఒరిస్సాలో కలపనెంచుటమిగుల విచారకరము. దీనికైనను ఆంధ్రులు ప్రత్యేక ఆందోళన సాగించుట అవసరము.

జాగ్రత!

జమీన్‌దారులు వచ్చే ఎన్నికల్లో ప్రజాస్థానాలు ఆక్రమించు కోవడానికి అప్పుడే ఉచ్చులు బన్నుచున్నారు. ప్రజలెల్లరు మేల్కొని వీరిని వీరిపార్టీవారిని పారదోలి కొంపగోడీ జాగ్రత్తగా రక్షించుకోండి.

రైతు రక్షణవారము.

రైతు రక్షణ సంఘమువారి విజ్ఞప్తి వేరొకచోట ప్రకటింపబడినది. వారిచే రైతురక్షణవారము ఈనెల 29 తేదీ నుండి డిసెంబరు 10 తేది వరకు నిర్ణయింపబడినది. ఈవారములోపల రైతులు తమ తమ గ్రామములలో సభలజరిపి పైసంఘమువారు సూచించిన తీర్మానములను, స్థానికముగా వారికవసరమగు ఇతర తీర్మానములనుజరిపి వెంటనేవాటి నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. ఈవారములో రైతులందరు తమ సర్వశక్తుల కేంద్రీకరించి చట్టబద్ధమగు తీవ్రాందోళనములసలిపి రైతు యిక్కట్టుల ప్రభుత్వమునకు వెలుపల ప్రపంచమునకు తెలుపుట అవసరము. ఆర్థికమాంద్యమున క్రుంగియుండు రైతులు తమయిండ్లలో బడి చైతన్యహీనులై నిస్పృహలో మున్గిపోయిన లాభము లేదు. మీకుపాటుబడువారు లేరు. మీచేపంపబడిన శాసనసభ్యులలో చాలాభాగము మీకొఱకై పోరాడువారుకారు. కావున మీముక్తి మీచేతిలోనేకద్దు. మీకృషియే మీకుసాయపడగలదు. రైతు రక్షణ సంఘాధ్యక్షుడు ఆచార్య రంగాగారు రైతు రక్షణవార కార్యక్రమ ప్రబోధమునకై ఆంధ్రజిల్లాలన్నియు తిరుగుచున్నారు. వారి సంచార కార్యక్రమము ననుసరించి ఆయాతేదులలో రైతు సభలజరిపి రంగాగారివల్ల అవసర సలహాలగైకొని కార్యోన్ముఖులవ్వవలెనని రైతుల నెల్లరిని కోరుచున్నాము.

తిరస్కృతి

వర్షములులేవు. పెట్టిన పరిశ్రమ్మలు రోగములచే నాశనమై పోవుచున్నవి. చలిబిస్తారముగా నున్నది.

రంగనాయకుల ప్రసంశాలేశము.

అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో విజయమందిన రైతునాయకు రంగాగారి నభినందించుటకై సింహపురి విద్యార్థులు, యువకులు తే 20 ది పురమందిరమునందు గావించిన మహాసభయందు

మదుగొండ రాఘవరెడ్డిగారిచే
చదవబడినవి

షేక్ దావూద్

సీ॥ పెలరేగి మాలమాలదాగు ద్రోహుల
నడచివైచినది యెందుండు వెదకి
కుల కుభావముల రక్షలపించు కూరుల
గన్నుగీటినది సౌఖ్యములొసంగ
కులకళలం బాట కలహించు భువులయా
దలలదన్నినది పాదంబులోడ
సముదృష్టిజనిత స్వాస్నకములా సుజనాళి
కౌగలించినది కాంక్షలు జిగుర్ప
భరత కన్యక నీయాత్మ ప్రబలి నేడు
క్రమలజయశబ్ద గానముల్ క్రమ్మిరిశల
బౌర నిజదేశసేవ ప్రశాద్య రంగ
నాయకాభిఖ్య కర్షక శ్రేయవిబుధ ॥

సీ॥ నాడు నీసేవగన్నారమో కనలేరొ
నేడు గంటిమిదిగా, నీకమందు
నాడు నీపల్కు విన్నారమో, వినలేరో
నేడువింటిమి ఘనుల్ పాడుచోట
నాడునిక్ గీర్తించినారమో, మరియేము
నేడుకీర్తింతు మీనిండు సభను
నాడు నీతోజని నారమో, చనలేరొ
నేడుబోయెదము నీ జాడవెదకి

గీ॥ నాడు నీభావజలధిలో - స్నానమైన
భరతకన్యక ప్రణయంపు - భరణమునకు
దేశ సేవలతోదృష్టి - దీర్చినావు
జనుల నాల్కలె నేడు - సాక్ష్యములుగా॥

ఉ॥ ఇంతకుశే వయస్సునఁ జనించి జయంబున గన్నదీయశః
కాంతివిలాస, దృష్కల, జాముకవే మెక్కవరించి మానస
స్వాంతములందు నెక్కి కుభవాసరముల్ నుటియించి ఢిల్లీ స
భ్యాంతర భిన్న సాంఘికవివాద పరిష్కృతి నేయఁగావుతన్

రంగాగారి ప్రోగ్రాము మార్పు.

గుంటూరుజిల్లా	అప్పికట్ల	నవంబరు	29	తేదీ
కృష్ణా	యీడుపుగల్లు	„	30	„
పశ్చిమగోదావరి	ఏలూరు	డిసెం.	1	„
తూర్పుగోదావరి	రాజమండ్రి	„	3	„
విశాఖపట్నం	విజయనగరం	„	4	„
	వాల్తేరు			
గంజాం	పర్లాకిమిడి	„	5	„
కర్నూలు	నంద్యాల (?)	„	7	„
అనంతపురం	హిందూపూర్	„	8	„
నెల్లూరు	వెంకటగిరి	„	9	„
	నెల్లూరు	„	10	„

సవరణ

6-వ పేజీలో "వెంకటగిరి ఎస్టేటు, కష్టాలు" అను వ్యాసములో 4-వ కాలములో "పిండిప్రోలు రైతులు పొలాలు గ్రాసుమందు నిమిత్తమోటులు చేసుకొని యు 1-3 రు 18-5-0 లు కిస్తుకట్టుచున్నారు" అను చివర వాక్యంలో రు 18-5-0 లకు బదులు రు 1-5-0 లు అని చదువుకోవలెను.

భారత శాసనసభ: కాంగ్రెసుబలము.

డాక్టర్. అన్సారీగారి అంచనా.

నిమ్నప్రకారముగ లెక్కవేసినచో భారత శాసనసభలోని పక్షములబలము క్రిందివిధముగ నుండును.

ప్రభుత్వమునకు అధికారఓట్లు	26
నామినేటెడు అనధికారఓట్లు	13
యూరోపియను ఓట్లు	8
బూస్వాముల ఓట్లు	8
లాయలిస్టు ముస్లిం ఓట్లు	10
	65
ప్రతికూలపార్టీ కాంగ్రెసు ఓట్లు	44
జాతీయవాదుల ఓట్లు	9
సిక్కుల ఓట్లు	2
జాతీయ ముస్లిం ఓట్లు	10
	65

ఈవిధముగా సమానబలము చేకూరును. మిగతా 16 మందిలో బూస్వాములిద్దరు, జనాహితీలలో 12 మంది తనపక్షమునకు వచ్చెదరని అన్సారీగారు తలంచుచున్నారు. అప్పుడు కాంగ్రెసుపార్టీకి 79 ఓట్లువచ్చును.

గుంటూరుజిల్లా రైతుల మహాజన సభ

రైతునాయకునికి స్వాగత సమర్పణము

తృతీయ గుంటూరు జిల్లా రైతుల మహాజన సభ 1934 నవంబరు 29 వ తేదిని గురువారము ఉదయము 8 గంటలకు బాపట్ల తాలూకా అప్పికట్ల (రైల్వేస్టేషన్) గ్రామమున రైతు సేవకులగు శ్రీయుత పాటిబండ్ల సీతారామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమగును. శ్రీ మహమ్మద్ యిస్మాయిల్ సాహెబుగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతురక్షణ సంఘమునకు జమీన్‌దారీ రైతుసంఘమునకు అధ్యక్షులగు శ్రీ ఆచార్య గోగినేని రంగనాయకులుగారు భారత శాసన సభ్యులుగా కాంగ్రెసు తరఫునను రైతుల పక్షమునను ఎన్నుకొనబడినందులకై వారికి రైతులు సమర్పించు స్వాగతపత్రమును శ్రీ గౌరవనీయులైన యార్లగడ్డ రంగనాయకులు నాయుడుగారు (స్టేటు కౌన్సిలు సభ్యులు) తమ ఆశీర్వాదములతో ఆనాడు సాయంత్రం 4 గంటలకు వారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మగు సభలో అందజేయుదురు.

స్థానిక వార్తలు

నెల్లూరు సౌత్ యిండియన్ లిబరల్ ఫెడరేషన్‌వారు 29 తేది రాత్రి 9 గంటలకు వి. ఆర్. కాలేజిలో బొబ్బిలి రాజాగారికి విందొసగిరి.

* * *

30 తేది సాయంత్రం కమిటి ఆఫ్ హాస్పిటాలిటీవారు బొబ్బిలి రాజాగారికి తేనీటి విందొసగెదరు. యీ కమిటీలో 37 గురు సభ్యులు కలరు. ఇందులో పద్మనాభనాయుడుగారు కూడ కలరు.

* * *

పొన్నపోలు శేషురెడ్డిగారి మరణముచే ఖాళీ పడిన జిల్లాబోర్డు స్థానమునకు యీనెల 30 తేదిన నామినేషనులు జరుగును.

* * *

30 తేది వుదయం నెల్లూరు మున్సిపాలిటీవారు బొబ్బిలి రాజాగారికి సన్మాన పత్రము సమర్పించెదరు.

* * *

నెల్లూరు ఫుట్‌బాలు ఫండు చందాదారుల అసాధారణ మహాసభ డిశంబరు 9 తేది జరుగును.

రైతు రక్షణ వారము.

1934.

నవంబరు 29 నుండి డిశంబరు 10 వరకు

ఆంధ్రమండలము లంతటను జరుపవలెను.

రైతులిందు పాల్గొన ప్రార్థన.

గో. రంగనాయకులు,

రైతురక్షణ సంఘాధ్యక్షులు.

అసెంబ్లీ విజయము.

గొట్టిపాటి సుబ్బానాయుడు.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమమగు కాంగ్రెసు పార్టీపార్లమెంటరి బోర్డువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే భారతశాసనసభకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనిన భారతదేశములోని వోటరు మహాశయుల కందరికి నాహృదయ పూర్వకమయిన కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచున్నాను.

యీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో మనదేశము నందన్ని రాష్ట్రముల ప్రజలు కాంగ్రెసు పక్షమున చేరి అందరు కాంగ్రెసుపై భక్తి శ్రద్ధాభిమానములు జూపి కాంగ్రెసుపార్టీ అభ్యర్థులకే జాస్తి ఓట్లనిచ్చి గెలిపించుట శుభదాయకము.

మన రాష్ట్రముగూడా అన్నిరాష్ట్రముల సంచలనము కలిగించుచుంటచే, కొంతకాలము నుండి పున్యహూమ శాసనము నిర్గమించుటచే, మూల పురుషుడు భేదభావము వహించుటచే, కాంగ్రెసు పక్షమును, దేశమాత, దేశీయుల సహకారము లేక, దీనవదనులై, శుష్కించి, పరితపించుచు, జావశిద్ధమైయుండు యీ సమయములో జమీందారు స్వలాభము కొఱకు వారిని, ఆశ్రయించుకొనియుండు యితరులు, వారు వీరన నేల పరిపాలనావసరమునకు మించి, ప్రజలద్రవ్యాపహరణ మొనరించి, బ్రతుకు పెద్దలందరు, కాంగ్రెసు పక్షమోడిపోయినట్లెంచి, నిర్భయులై యికనెప్పటికి తమ నిరంకుశాధికారముల కొత్తిడికలిగించువారు లేరని సంతసపడిన ఈసమయములో, దేశీయులలో ఎదిరి పక్షమువారు అలజడిపడ ప్రభుత్వవర్గమువారు నివ్వెరపడ, యీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలందు దేశములోని అన్నిజాతుల ప్రజలును కాంగ్రెసుపై అభిమానముంచి అన్నిరాష్ట్రములలో

కలరా

భీతినొందకుడు! భీతినొందకుడు!!

మాయొక్క "విషూచీ విధ్వంసినీ, కర్పూరసారము" అను నీ రెండు ఔషధములను కలరా తగిలినవెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులతోనే వాంతి భేదులను నిలిపి ప్రాణాపాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతియింటియందొక సెట్టు నుంచుడు.

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల

హెడ్డాఫీసు — బ్రాంచి

కోవూరు — ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

తోపాటు ఎదిరిపక్షమునోడించి కాంగ్రెసుపక్షమే జయమొందించుట ప్రశస్తమైన విషయము. దేశ స్వాతంత్ర్యమునకై గడచిన అయిదారు వత్సరముల నుండి కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులలోనున్నా కాంగ్రెసు పక్షా వలంబకులలోనున్నా కొందరు ధీరులు నవ్వుమోముపై శాసనోల్లంఘన మొనరించి, కఠిన శాసనములకు గురియై, ఎందరెన్నియుంగుక దివ్య సౌధములలో హంసతూలికా పాన్పులపై పవళించి, అమరత్వ మొందు చుండిన కోటికి పడగెత్తిన శ్రీమంతులు, విద్యా విశారదులు సైతము స్వార్థరహితులై సమస్త భోగములను త్యజించి కడకు భార్యా పుత్రాదులపై మోహాను రాగములగూడా వదలివేసి స్వాతంత్ర్యముకొరకు సర్వము వదలి, ప్రాణములపై తను గోలు పోయి అమిత త్యాగ మొనరించియుండ, తక్కిన వారు నోరుమూసికొనియున్న కారణమున, ఒక ప్రక్క సవారసలు వేరొకవంక ఎదిరి పక్షములు కాంగ్రెసుపై అభిమానము పోవుటకు, ప్రజలలో అనవసరము, అక్రమము, అతి నీతికరము అపవాదము అయినట్టి వ్యతిరేకప్రచారము చేయుచూ, ప్రజల మనసులు తామరాకుపై నీటిబిందువుల కరణి కాంగ్రెసు కండగానిలిచి కాంగ్రెసు పక్షమునకు వోట్లనిచ్చి కాంగ్రెసు పక్షముకె జయమొసగూర్చి యితర పక్షముల నోడించుటచే తదితర పక్షముల కంటె కాంగ్రెసు పక్షమే దేశమునందన్ని వోట్లను ప్రజాదరణ పొందినదనుట నిస్సందేహము.

మన రాష్ట్రముతోపాటు యీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో మన నెల్లూరి మండలి ప్రజలుగూడా కాంగ్రెసు పుష్యముమనకై తోడ్పడి ఎదిరి పక్షమునోడించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థికె జాస్తి వోట్లనిచ్చి కాంగ్రెసు పక్షముపై అభిమానంజూపిన మన మండలి వోటరు మహాశయులకుగూడా వందనము లర్పించుచున్నాను. యికముందు మన మండలీయులు స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలోనేమి, రాష్ట్రీయ శాసనసభ ఎన్నికలలోగాని, అసెంబ్లీ ఎన్నికలలోగాని దేశాభివృద్ధి పక్షములకు తోడ్పడక కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులనే ఎన్నుకొనుచూ, హిందూదేశమునకు త్వరలో స్వాతంత్ర్యసిద్ధి కలుగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

నెల్లూరుజిల్లా రైతులసభ

నెల్లూరుజిల్లా రైతుల సాధారణ సమావేశము డిశంబరు 1-వ తేది కోవూరులోపఠన మందిరమున మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరుగును. జిల్లారైతుల మహాసభను జరుపుటనుగూర్చి సభలో నాలోచించి ఆహ్వాన సంఘమును నియమించెదరు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా రైతు మహాజనసభ

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా రైతు మహాజనసభ ఏలూరులో డిసంబరు 1 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు శ్రీయుత మాగంటి బాపినీడు అధ్యక్షతను జరుగును. శ్రీ కలిదిండి గంగరాజుగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు.

కృష్ణా పత్రికలోని వ్యాసనిషేధము

1934 జూలై 14 వ తేది కృష్ణాపత్రికయందు లెనిను జీవితము, రష్యా పరిణామము అను వ్యాసము వెలువడియుండెను. అయ్యది పత్రికా శాసనముక్రిందికి వచ్చుటవలన ఆ తేదీ పత్రికయు, దాని భాషాంతరీకరణములును నిషేధింపబడినవి.

బరోడా సంస్థానము: గ్రామ ఋణ నివారణము.

బరోడా సంస్థానములో గ్రామ ఋణగ్రస్థతగూర్చి విచారణ సల్పుటకై యొక కమిటీ నియమింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. సంస్థాన ప్రభుత్వముయొక్క ఖర్చును తగ్గించుటకు త్వరలోనే ప్రయత్నింప బడుననియు, కాని యిందువలన జాతీయ నిర్మాణ కార్యములు నిలుపు చేయబడవనియు, తెలియుచున్నది.

నందిగామ ఎస్టేటు పాతదివానుకు విందు.

నందిగామ ఎస్టేటు రైతులు పాత దివాన్ యస్. యస్. సోమయాజులు పంతులుగారిపట్ల తమకుగల ఆదరణ వెల్లడించుటకుగాను 26 తేది విందేర్పాటు చేసిరి. తెక్కలినుండి వీరిని పల్లకిలో నందిగామ తీసుకొని వచ్చిరి. ఘనముగు స్వాగత మొసంగిరి. దారిపొడుగున మందుగుండు సామగ్రి కాల్చిరి. భజనలు చేసిరి. మేళ తాళములతో అతి వైభవముగ వీరిని నందిగామచేర్చిరి. వీరి పరిపాలన రైతులకు జమీందారులకు గూడ లాభించినదని వీరు మెచ్చుకొనిరి.

కనిగిరి యూనియన్‌బోర్డు

బి. మా కొండారెడ్డిగారు (గ్రామ మునసబు) 2, 6, వార్డులలో గెల్చుటచే 2-వ వార్డులో రాజీనామాపెట్టిరి. 2-వ వార్డుకు మరల ఎన్నికలు 26 తేదిన జరిగి పవని రామకృష్ణయ్య బి. ఎ. బి. ఎల్. గారికి (కాంగ్రెసు) 61 ఓట్లు, మర్లెల పిచ్చయ్య గారికి (జస్టీసు) 1 ఓటు, కె. రామనాథశర్మ బి. ఎ. బి. ఎల్. గారికి (వెంకటగిరి ఎస్టేటు వకీలు, సనాతనిస్టు) ఓట్లు రాబడినవి.

పురవాసి

ముత్తుకూరు కో ఆపరేటివ్ యూనియన్

14-10-34 తేదిన ముత్తుకూరులో జరిగిన కో ఆపరేటివ్ యూనియన్ ఎన్నికలలో డి. వి. రాఘవరెడ్డిగారికి 24 ఓట్లును, కె. రాఘవరెడ్డిగారికి 4 ఓట్లును వచ్చుటచే డి. వి. రాఘవరెడ్డిగారు గెలిచిరి, ఈఎన్నికకే పరస్థాయితోదని కె. రాఘవరెడ్డిగారు డిప్యూటి రిజిస్ట్రారుగారికి పెట్టిన అర్జీ తోసివేయబడెను.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు: శిస్తులు.

ములుము శిస్తు యకు 1-కి రు 74-12-0 లు కలదు.

మాగాణి శిస్తునకు పద్ధతిలేదు.

(వి. వి. యస్.)

శిస్తులు నిర్ణయించుటలో స్థిరమైన పద్ధతులే వియములేవు. జేటికిని పోలూరు వెంకటగిరి సగుటూరు తాలూకాలయందు పూర్వమునుండి కోరు పద్ధతియున్నది. మైరుకోళ్ కష్టములేరు బడిన తర్వాత రెండు సంవత్సరముల వరకైనాడ యేస్టేటువారు కష్టలను సరిపించుటకు రాకుండా వుండుటయుండిరలరు. అను దినమును కష్టపడు రైతు పండించిన పంటను యనుభవింపజాలక యున్నరోజులు చూచుచుండిగలరు. కొన్ని గ్రామములలో భూమికి యెంత రొఖశిస్తు చెల్లిం చవలయునను విషయమునుగురించి సివిల్ కోర్టు లలో వ్యవహారములు జరిగి రాజీలు జరిగియున్నవి. కాని యెస్టేటువారీ రాజీలను కాలదన్ని ధాన్యపు మస్తాలను అధనముచేసిరి.

రొఖశిస్తు నిర్ణయించుటలో భూమియొక్క సారవంతముగాని, నీటివసతులుగాని, మార్కెటు పకును గ్రామములకుండు దూరముగాని విచారిం పబడుటలేదు. నేటి కన్నను భూములుచాలా సారవంతమైయున్న రోజులలోను, ధాన్యపు ధరలుచాల హెచ్చుగ నుండినపుడును నేడుండు శిస్తులు నిర్ణయింపబడినవి. ఎస్టేటువారు చెరు వులు వగైరా రిపేర్లుచేయక నీటివసతులుచాల దుస్థితిలోయుండుట చేతను, భూములు నానాటికి నిస్సారవంతమగుటచేతను, ధరలు విశేషముగ పడిపోవుటవలనను యీశిస్తులను రైతులు చెల్లింప లేక చాల కృశించిపోవుచున్నారు. నీటివసతులు పూర్వముండిన మాగాణి భూమికి సంపూర్ణముగ చాలకయుండగా, నానాటికి మెట్టభూములు, బీడులు మాగాణి భూములుగ మార్చబడుట చేత నీటివసతులు చాలనీనస్థితియందున్నవి.

పిడూరు గ్రామము చేరిజు రు 18000 లు ఒక సంవత్సరపు శిస్తు మొత్తముతో యీగ్రామము యొక్క చెరువును చక్కగమరమ్మతుచేసి, చెరువు క్రింది ఆయకట్టంతటికిని సమృద్ధి నీటివసతికలుగ చేయవచ్చును. కాని యెస్టేటువారు దీనిని తల పెట్టలేదు. అందుచేత యీగ్రామమందలియాచే కటుంబములు క్షీణించిపోయినవి.

శిస్తులు మాగాణిశిస్తు మెట్టశిస్తు ములుం శిస్తుమని మూడు విధములు. ఎస్టేటులోని శిస్తులు, గవర్నమెంటులోని శిస్తులకంటె రెరముగ అధికముగ వుండును. గవర్నమెంటులోని రాపూరుగ్రామ మందు భూమిసారవంతమునుబట్టి మాగాణి రేట్లు రు 8-14-0, 8-5-0, 6-8-0, 5-5-0, 4-12-0, 3-9-0 లు చిరువున్నది. ఎస్టేటులోని యొక గ్రామములో మాగాణి రేట్లు రు 20, 10, 9, 8, లుగ యున్నవి. రైత్వారి గ్రామములలోని మాగాణికన్న యెస్టేటులోని భూములుసారవంత మైనవి కావు.

పోలూరు తాలూకాయందు చేనిగుంట బ్రిడ్జి గుంటయను రెండుగ్రామము లొకటాని కొకటి యానుకొనియున్నవి. వీటియందు మాగాణి శిస్తు రేట్లు 10, 9, 8, 7 లు గను, మెట్ట శిస్తు రేట్లు రు 1-8-9 మొదలు రు 6-0-0 వరకును, ములుం శిస్తు రు 6 లు మొదలు రు 9 లు వరకునువున్నవి. ఈగ్రామములకన్నను హెచ్చుగ నీటివసతులు కలిగి,అధికముగ సారవంతమైన భూములు కన్న మట్టు వానకొనియుండు గ్రామములలోని శిస్తుల్ రెండు గ్రామములలోని శిస్తులకన్న తక్కువగ యున్నవి.ఈగ్రామములకు పడమర దక్షిణంవైపుగ తిరుపతి దేవస్థానంవారికి చెందిన బత్తువల్లం, పులి వెల్లం, కాశిపాక గ్రామములున్నవి. బత్తువలం యందు మాగాణి శిస్తు రు 5, 4, 3, 1 3/4 లు గ వ్యాప్తిరములుగ నిర్ణయింపబడివున్నవి. ఉత్తి రమున వాటంచేసు గ్రామముకలదు. ఇందు మాగాణి శిస్తు మొదటి తరం రు 8-5-1, 8-0-9 7-0-0 లుగను, రెండవతరం 6-6-5, 6-0-0 లుగను మూడవతరం రు 5-7-0, 5-0-0 లుగను నాల్గవ తరం 3-13-5 గను, మెట్టశిస్తు రు 1-0-0, 0-15-4 లుగను, ములుం శిస్తు 3-13-5 గను నిర్ణయింపబడి వున్నవి. మాదారునందు మాగాణి శిస్తు 1-వ తరం రు 8-0-0 లు 2-వ తరం రు 6-6-5 6-0-0 5-0-0 లుగను, 3-వ తరం రు 4-12-10, గను, 4-వ తరం రు 3-13-5 గను, 5-వ తరం రు 2-9-0 గను, మెట్ట శిస్తు రు 1-0-0, 0-15-4, 0-12-0, 0-10-3 అని వ్యాప్తిరములుగను, ములుం శిస్తు రు 4-9-0 మొదలు రు 4-10-3 వరకును కలదు. కాటూరు గ్రామమందు మాగాణి శిస్తు రు 6-0-0 5-0-0, 4-0-0, 3-8-4 లు గను, మెట్ట శిస్తు రు 1-1-11, 0-15-4 గను కలదు. దక్షిణమున యుండు వద ఖండ్రికయందు మాగాణి శిస్తు రు 5, 4, 3, 2 లుగ వున్నది. పైకనిన గ్రామ ములందలి శిస్తుల రేట్లను గమనించినచో నవి యే లాటి పద్ధతుల ననుసరించకయే నిర్ణయింపబడినవని స్పష్టపడగలదు. పోలూరు తాలూకాయందు కోట పోలూరు గ్రామమున్నది. ఈగ్రామ చెరువు నకు కాళంగినది దెల్టా యూధారముకలదు. చెరువు నిండిన రెండుకారులు పండును. ఈ గ్రామము ప్రక్కన నాదెళ్లవారి ఖండ్రికయను గ్రామము కలదు. ఈ గ్రామమునకు చెరువులేదు. కాళంగి నది దెల్టా యూధారము కల కాలువ మాత్రము యూధారముకలదు. ఒకకారు మాత్రమే పండును. నాదెళ్లవారి ఖండ్రికలోని భూములకన్న కోట పోలూరులోని భూము లెక్కువ నీటి వసతులు, వ్యాపారము కలిగినవి. ఇట్లుండియు కోట పో లూరులోని శిస్తుకన్న నాదెళ్లవారి ఖండ్రికలోని శిస్తు హెచ్చుగనున్నది.

కల్లూరు గ్రామమందు మాగాణిరేటు యకు 1 కి రు 17 లు, తూర్పు కనుపూరు, ధనువకొండ గ్రామములకు యకు 1-కి రు 20 లు కలదు.

వెలగల పమ్నారను ఎస్టేటు గ్రామమునకు ప్రక్కన దామ నెల్లూరను సర్కారు గ్రామ మొకటికలదు. వెలగల పమ్నారులోని భూము లకన్న దామ నెల్లూరులోని భూము లెక్కువ సౌకర్యములు కల్గివున్నను, దామ నెల్లూరులోని శిస్తులకన్న వెలగల పమ్నారులోని శిస్తులు చాల హెచ్చుగవున్నవి.

వెలగలపమ్నారు	దామ నెల్లూరు
రు 11, 10, 9	రు 4, 3, 2½

పైర్లవారి శిస్తులు.

ములుము భూములలో వేయబడు పైర్లకు అనేకరకమైన ప్రత్యేక శిస్తులుకలవు. గవర్న మెంటు గ్రామములలో గవర్నమెంటు నీరు పారించు కొన్నపుడు ములుం భూములకు నీటి తీర్వతప్ప ప్రత్యేక శిస్తులులేవు.

శ్రీపుర గ్రామమందు పొగాకు పైరుకు యెకరా 1-కి ములుం రేటు రు 5 లు, ప్రత్యేక శిస్తు రు 17 లు కలదు. దర్శి, పొదిలె తాలూకాల యందు పైర్ల వారిశిస్తు లేదు. అచ్చట ములుం రేటు రు 8 లు మొదలు రు 16 లు వరకు కలదు. రైత్వారి గ్రామములలో ములుం రేటు రు 3 లకు మించదు. ఈములుం భూములలో రెండు పైరు లువెట్టిన యెడల రెండుమారులు ప్రత్యేకశిస్తు కట్టవలయును. గవర్నమెంటులో రెండవకారుకు శిస్తులేదు.

నిమ్మచెట్లు పెట్టినయెడల చెట్లు నాటినది మొ దలుకొని ప్రత్యేకశిస్తు కట్టవలయును. పూర్వము చెట్లు ఫలింపుటకు వచ్చిన నాటినుండి ప్రత్యేక శిస్తు వసూలు చేయబడుచుండెను. పలుకోడు గ్రామం దొక రైతు నిమ్మచెట్లు నాటినాడు ... తర్వాత అబూమియందరను ... ఈ విషయమును జమీందారునకు ... చెప్పి చెరువు నీటిని పారించుకొనెను. కాని ఆ సంవత్సరమునకు నిమ్మచెట్లకు ప్రత్యేకశిస్తు రు 17 లు, వరిశిస్తు, ఎస్టేటువారు యుక్తర్యంలో చెరువు నీటిని పారించు కొనినందులకు రు 34 లు ఆరైకు కట్టవలయునని ఎస్టేటువారు చెప్పిరి. ఈ విషయ మును గురించి సివిల్ కోర్టునందు వ్యవహారము జరిగి కడపటు రాజీబడెను.

చెరిమిడి గ్రామమందు రైతు తన స్వంతభూమ్య లలో బావి త్రవ్వించి నీరు పారించుకొన్నను, తమ లపాకు తోటకు యకు 1-కి రు 74-12-0 లు శిస్తు కలదు. గవర్నమెంటులోని రాపూరు, చీకోలు గ్రామములలో యిటువంటి రైతు యకు 1-కి రు 1-5-0 లును, కొన్నిచోట్ల రు 0-11-0 లు కట్టు చున్నారు. ఎస్టేటువారి నీటిని పారించుకొన్న యెడల యీ రు 74-12-0 లు ప్రత్యేకశిస్తు గాక నీటి తీర్వయునుకూడ కట్టవలయును. నిమ్మచెట్లకు రు 17-8-0, 16-8-0, లు పసుపుకు రు 8-0-0 లు రాగి, సజ్జకు రు 5-0-0 లు ప్రత్యేకశిస్తులు కలవు.

ఈ ప్రత్యేక శిస్తులన్ని గ్రామములందును నొక రీతిగ లేవు.

పెాపూరునందు తమలపాకులకు యకు 1-కి రు 64-0-0 లు, ఈతముక్కలయందు రు 70 లు, చెరిమిడియందు రు 74-12-0 లు కలదు.

ఈతముక్కలయందు పసుపునకు యకు 1-కి రు 74-12-6 ల శిస్తుకలదు. ఇచ్చటి తోటలకు పసుపు పైరు వేయకపోయినను 3 సంవత్సరముల కొకసారి యీపసుపు పన్నును కట్టవలయును.

వనుబోలుయందు పొగాకుకు యకు 1-కి రు 14-3-7 లు శిస్తును మన్నారు పోలూరుయందు పసుపుకు రేట్లు రు 25 లును కలదు.

జనుము, జీలగ, నీలి మొదలగు పైర్లు భూమి సత్తువకొరకై వేయబడినయెడల గవర్నమెంటు యందు పన్నులేదు. గవర్నమెంటువారు యీపైర్లను వేయుటకు రైతులను ప్రోత్సహించెదరు. కాని ఎస్టేటునందు ప్రత్యేకశిస్తులు వసూలుచేయ బడుచున్నవి.

నిందలియను ఎస్టేటు గ్రామము ప్రక్కన పాలూరను గవర్నమెంటు గ్రామముకలదు. ఈ రెండు గ్రామములలోని శిస్తుల తారతమ్యమును క్రింది లెఖలవలన బోధపడగలదు.

	నిందలి	పాలూరు
మాగాణి	రు. 7-0-0	5-0-0
	6-5-0	4-0-0
	6-0-0	
మెట్ట	రు. 1- 1-4	
	1- 0-0	
	0-14-8	రు 0-11-0
	0-10-8	1- 5-0
ములుం	5- 0-0	
పొగ	16- 0-0	
మిర్యం	8- 0-0	
నిమ్మ	16- 0-0	

ఈరెండు గ్రామములందును నిమ్మతోటలు కలవు. నందలియందు రు 16-0-0 లు ప్రత్యేక పన్ను యిచ్చుకొనలేక నిందలిగ్రామ రైతులు పాలూరు గ్రామమందు నిమ్మతోటలు వేసుకొని యకు 1-కి రు 13-5-0 లు శిస్తు కట్టుచున్నారు.

మేహ సంజీవి ఆముదము (రిజిస్టరుడు)

అపూర్వమయిన మూలికలచే బహు ప్రయాసతో తయారు చేయింపబడిన సంజీవియను నొప్పు ఔషధ రాజము. ఇందున సర్వ కుష్ఠువులు, మేహ వ్రణములు, ఎర్రపొడలు, నల్ల పొడలు, తిమిరి వాతము, మధుమేహము, పిరంగి జాడ్యము, తెలుపు, కీళ్లనొప్పులు, కాళ్లు, చేతులు పట్లు, మేహ వాతనొప్పులు, చర్మవ్యాధులు మొదలగు కఠిన వ్యాధులను హరించును. రక్తమును అద్భుతముగ శుద్ధపరిచి ధాతు వృద్ధి చేయును.

6 ఔన్సుల సీసా 1-కి రూ 5/- 3 ఔ. సీసా రూ 3/-

కోరువారికి కేటలాగు యినాము.

యితర వ్యాధి కయినను డాక్టరు కోటా, జయరామునాయుడు, వైద్యపతి గారికి మీవ్యాధి వివరములను వ్రాసుకొనిన సలహా ఉచితముగా పంపుటయే గాక తగిన ఔషధములను కోరిన మొత్తములో ఔషధములను వి. పి. ద్వారాపంపి చికిత్స చేయుదురు.

విలాసము:—

డాక్టరు కోటాస్ ఎమ్. ఎస్. మెడికల్ హాల్

146 బ్రాడ్వే మదరాసు.

బంగారు ఎగుమతి.

వారములో బొంబాయి నుండి లండన్, న్యూయార్కు, ఆస్ట్రేలియా, ఫారిన్‌లకు రు 14, 907, 815 విలువగల బంగారము ఎగుమతియైనది. ఇంగ్లాండు బంగారు ప్రమాణము విడిచినప్పటి నుండి ఇంతవరకు రు 2,046,567,946 ల విలువగల బంగారము ఎగుమతియైనది.

పత్రికా స్వీకారము.

ఐరావతి:— సంవత్సర సంచికను వందనములతో నందుకొంటిమి. చక్కని వ్యాసములతోను, చిత్రములతోను ప్రకటింపబడి నది.

చిత్రగుప్త:— నవంబరు 15 తేది సంచిక చేరినది. కథలు, విమర్శనలు, చిత్రములు ప్రశంసనీయములు. ఇది ప్రతి 1, 15 తేదిల ప్రకటింపబడును. విడి సంచిక [illegible] 6 సం॥ చందా రు 2 లు.

[illegible]దిని:— ఈనవంబరు సంచికనందు కొన్నాము. ఆంధ్రదేశంలో ఆదరాభిమానాలు బొందుతున్న మాసపత్రికల్లో ఇదొకటి. పాలిటిక్సులో తలదూరిస్తే ఎక్కువ గుణకారిగా ఉండగలదు.

సుదర్శిని:— ఇదిపక్ష పత్రిక. నవంబరు 1 తేది ప్రకటింపబడిన పత్రిక మాకార్యాలయమునకు రాబడినది. వెనుక కస్తూరి శివశంకరకవిగారిచే నడుపబడుచుండి ఆగిపోయి తిరుగా నేడు వారి శిష్యునిచే రాజోలు నుండి ప్రకటింపబడుచున్నది. సంవత్సరం చందా రు 2 లు.

ఆంధ్రభూమి:— ఇదియొక సచిత్రాంధ్ర మాసపత్రిక. దీని సంపాదకులు ఆంధ్ర శేషగిరిరావు బి. యె. గారు. ఇందు చక్కని వ్యాసములు, చిత్రములు ప్రకటింపబడును. విడి సంచిక 1-కి 0-4-0 లు

ఆయుర్వేద చంద్రిక:— ఇది నెల్లూరు జిల్లాలో పెరిదేపిలో ఆయుర్వేద సమాజంవారిచే ప్రకటింపబడు మాసపత్రిక. ఇందు వైద్యవిద్యలకు అవసరమగు అన్ని విషయములు ప్రకటింపబడును. సంవత్సర చందా రు 1 లు మాత్రమే.

నవ్వులరాణి:— 10-వ సంచిక మాకు చేరింది. ఆంధ్రభాషలోగల వినోదపు పత్రికలలో ఇది యొకటి. ఇది ప్రతినెల బందరునుండి ప్రకటింపబడును. విడి సంచిక రు 0-2-0 లు.

పుస్తకస్వీకారము:—

వైదికవాఙ్మయ చరిత్ర.
ధర్మశాస్త్రము.
కామశాస్త్రము.

అను మూడు పుస్తకములు గ్రంథకర్తగారగు ఉభయభాషా ప్రవీణ కొత్త సత్యనారాయణచౌదరిగారిచే విమర్శనార్థము పంపబడినవి. వందనములతో నందుకొంటిమి. ఇవిముందు విమర్శింతుము.

కొత్తపల్లి గ్రామం

రయితుల గోల

చెర్వుమరమ్మతు చేసినది షుమారు 30 సంవత్సరములు అయ్యెను. యీచెరువు క్రింద షుమారు సేద్యం సం॥ 1-కి 2600 ల్ల వసూలు అగుచున్నది.

రికార్డులోని నీరువిల్వ చేయకుండుట చేత నీరు పారుదలగాక షుమారు 20 యకరములు మాగాణి 40 ఫసలీ మొదలు యిడ్డిపాయివచ్చి చేయబడ్డది. యిస్తిపాలు కొన్ని అంగీకరించియు కొన్ని అంగీకరించకనే యున్నారు.

యీచెరువు పారుదల అయ్యే వర్ష కాల్వ మరమ్మత్తును యిమ్మంటె 8 సంవత్సరముల కీవల యున్నిపర్యాయములు తిరిగినా యిప్పటి పోవడమే గాక, దక్షిణఖండం పేష్కారు గారును శ్రీజాపల్లి మార్యాప్రకాశరావు గారు "మీరుపోయిన యెలక్షన్లలో క్రిష్ణరావుగారికి వోట్లిచ్చినారే వారివద్దనుండి చేయించుకోండనే" జవాబు చెప్పుటతప్ప యితరజవాబు చెప్పుటగాని, చేయించుటగాని లేదు. నేడున్న పేష్కారుగారు రామయ్యగారికి అసెంబ్లీఓట్లుకైవచ్చినది. "పూర్వంవలె చేసినచో కష్టపడెదరు గనుక జాగ్రత, రామయ్య గారికే మీవోట్లు యివ్వవలెనని" చెప్పిరి. మాయిక్కట్లు యిట్లున్నవి. రాజాగారు ఓట్లిచ్చినన్న వారికివ్వకుండే మాచెరువు మరమ్మతు చేయరని యే రూఢిగా యేర్పడుచున్నది.

పొందూరు వెంకటయ్యబత్తుడు.
మొక్కపాటి లక్ష్మునాయుడు.

దివితాలూకా జమీన్ రైతు సంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము.

దివితాలూకా జమీన్ రైతు సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గ సమావేశము 20-11-34 తేది 3 గంటలకు వ. రా. శ్రీ కొడ్రపాటి రంజేశ్వరరావుగారి యింటివద్ద శ్రీయుత చాపలమడుగు రంగయ్యగారి అధ్యక్షతను జరిగినది.

చంద్ర గురవయ్య, పరిమాల అప్పయ్య, చంద్ర సుబ్బయ్య, కొల్లి వెంకట శేషయ్య, కొడ్రపాటి రాజేశ్వరరావు, శ్రీరా వెంకటేశ్వరరావు వగైరాలు హాజరైరి.

నల్లపల్లి జమీనులోని యిష్టుబ్యాంకి క్రిందవగైరా పనులనిమిత్తం ప్రభుత్వంవారు తీసుకొన్న భూములకు రావలసిన పరిహారపు సైజును రయితులకు ముట్టకుండా జమీందారుగారు తరపున అభ్యంతరం చెప్పబడినందున, సదరు అభ్యంతరం తీసివేయవలసినదిగా వెలువోలు, శ్రీకాకుళం, గోగినేనివారి పాలెం, చిట్టూరు, నాకలవారిపాలెం, బోగిరెడ్డిపల్లి, మాజేరు, మం[illegible]పురం, వెంకటాపురం, కోటిపల్లి [illegible] పల్లి, అడ్డాదారిపాలెం, పెళ్లమర్రు, [illegible] పెద [illegible] పల్లి వగైరా గ్రామవ[illegible] క్షీలను గురించి చర్చించిరి.

సదరు విషయ [illegible] తెలుసుకొని మాట్లాడింక [illegible] ను మను ఏర్పాటు చేయ [illegible]

1. చాప [illegible]
2. చంద్ర [illegible]
3. కొ [illegible]
4. వా [illegible]
5. గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు

సంఘం ఉపయోగంనిమిత్తం కార్యదర్శిగారు ఖర్చుపెట్టిన రు 2—14—0 అంగీకరించబడినది.

తే 21-11-34 ది కొడ్రపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
ఘంటశాల కార్యదర్శి.

టెండరు నోటీసు.

నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరు తాలూకా కృష్ణాపట్నం గ్రామంలో శ్రీ హరిహరాదుల దేవస్థానముల యిలాకా యీక్రింది నమూదైన భూములను సాగుబడి నిమిత్తం కవులు యిచ్చుటకు 31—12—34 తేది లోపల టెండర్లు యీక్రింది షరత్తులకు లోబడి పంపకోరుచున్నాము.

షరత్తులు.

1. టెండరు పంపువారు టెండర్లను సీలు కవరులో రిజిష్టరు మూలకముగా గాని, చేతులో గాని సదరు దేవస్థానముల మేనేజరుగు ట్రస్టీగారగు దేకొల్లు సుబ్బయ్యశెట్టిగారి పేరటికి పంపవలెను.

2. ప్రతి టెండరుతోటి రు 100 లు ధరావత్తును చేతులోగాని, మనియార్డరు ద్వారాగాని చెల్లించవలెను.

3. కవులు 1935 సంవత్సరం ఏప్రెల్ తే 1 ది మొదలు 1940 సం॥ మార్చి ఆఖరు వరకు 5 సం॥లకు యివ్వబడును.

4. టెండరు హిందూమత ధర్మాదాయముల బోర్డువారి వుత్తరువుకు లోబడియుండును.

5. బోర్డువారి వద్దనుండి సదరు టెండరు మంజూరు వుత్తరువువచ్చినతరువాత టెండరు దారుకు తెలిపిన 15 రోజులలోగా టెండరు దారు తన స్వంత ఖర్చులతోటి కవులును రిజిష్టరు చేయించుకోవలెను.

6. టెండరుదారు షరాలములో అనగా సై [illegible] ప్రకారం కవులు [illegible] ష్టరు చేసుకోనని యెడల అతను చెల్లించిన ధరావతును ముజరా యివ్వకనే తిరుగా టెండర్లను పెట్టించి అందుల నష్టములను సహా అతనివద్ద వసూలు చేయబడును.

7. మక్తా రెండు వాయిదాలుగా అనగా ప్రతి సంవత్సరం ఫిబ్రవరి ఆఖరున సగము మొత్తమున్నూ మార్చి ఆఖరున సగం మొత్తమున్నూ చెల్లించవలెను.

8. మక్తా వాయిదా తప్పినయెడల వాయిదా తేది మొదలు నెల 1 కి రు 100 కి రు 0-12-0 లు వడ్డీ చొప్పున చెల్లించవలెను.

9. టెండర్లను అంగీకరించు విషయములో గాని తోసివేయు విషయములో గాని దేవస్థానముల ధర్మకర్తలకు సంపూర్ణ హక్కు కలిగియుండును.

కవులు మామూలు షరత్తుల ప్రకారం వ్రాయబడును.

మె. భూమి లు.

మెట్ట	ఎ	402	63
మాగాణి	ఎ	18	27
కేల్లు		420	90

ధర్మకర్తలు
దేకొల్లు సుబ్బయ్యశెట్టి
కరణం సుబ్రహ్మణ్యంపిళ్లే
మూలం వానమయ్య

కాంగ్రెసు హైందవము.

డాక్టర్. సూర్యనారాయణరెడ్డిగారు

గత అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కొన్ని ముఖ్యాంశములను నిదర్శనముగా సూచింపుచు, జనులకు మార్గదర్శకములై యున్నవని యిప్పటి వాటిని పొందు పరుచుచున్నాను.

అన్ని స్థలముల యందును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయ పతాకమును గ్రహించిరి గనుకలో, కాంగ్రెసుయొక్క విజయమునిదే గ్రహింపగును. వారివారి సుగుణ సంపత్తి చేగాక, కాంగ్రెసు పక్షము చెందినవారగుటచే, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిరాటంకముగా అసెంబ్లీఅభ్యర్థిత్వ మలంకరించియుంట, కాంగ్రెసు హైందవ జనాభిప్రాయమును స్థిరీకరించుచున్న దనుటలో నిస్సంశయము.

ప్రకృతము హైయదార్థమును నిశ్చయించుటకు, మన మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలోని ఎలక్షను ముచ్చటలను గమనించిన ముఖ్యముగా అర్థముగును. గవర్నరుగారికి వారి మంత్రివర్గమునకును జస్టిసు పార్టీవారికి పట్టయిన మద్రాసు పట్టణములో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగా నిలబడిన సత్యమూర్తి, వెంకటాచలము శెట్టిగార్లకు ఎదురుగా జస్టిసు పార్టీలో ముఖ్య నాయకుడును, ఏకే నిజమైన ప్రజాప్రతినిధి అనుకొని ప్రభుత్వమువారు భారతీయ భావి రాజ్యాంగ సంస్కరణల చర్చించే మహాపురుషులలో ముఖ్యులని, ప్రభుత్వమువారిచే కాం. కే., బా. సి.వి.ఐ. లకు అహ్వానింపబడిన రామస్వామి మొదలియారుగారును, నిజమైన వాణిజ్య ప్రతినిధిని సర్ బిరుదమును గణించిన ఒట్టావా వీరుడు గాసైన శెట్టిగారును, మొన్న ఎలక్షనులో పూర్తిగా వోడిపోవుట, ప్రజాశ్రేయమే! కాంగ్రెసే హైందవము, హైందవమే కాంగ్రెసు అని తేటతెల్లమైనది. పైవుదహరించిన జస్టిసు పార్టీవారు మన దేశమునకు చేసిన ఘన కార్యములు వేరే చెప్పనేల? అయినను వాటినిబట్టి బాగుగా ఆలోచించినను వట్టి స్వార్థ పరత్వము బాగుగా ప్రతిబింబించి యున్నది. ఇట్టి అభిప్రాయము దేశ నాశనమునకే గాక, స్వరాజ్యమునకు కూడా హానికలుగుచేయును. "జస్టిసు" అని పేరుతో నొప్పుచుండియు, హీనములు, జనా వ్యాయములను సంకల్పముతో నేవలుచు మిక్కుల శోచనీయము. గనుక యీ పార్టీవారిగాక, యిట్టి పార్టీలను ఏమాత్రము వారి జీవనమునకు ప్రోత్సహించిన పాలకులకు, పాలితులకును కూడా స్వప్నలు నొదలూర్చుట దేశ శ్రేయముగాదు.

మరియూ కాంగ్రెసు ఘనటూవాధము దినదినోదనే కమ్యూనిజము ఓకేమూసగా షట్ పంచలై స్వార్థమును, బికవాటి ధర్మ బద్ధముచబడి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయమునకు తోడ్పడుట ప్రశంసనీయము. యిందు మూలమున ప్రతి హైందవుడును, కాంగ్రెసే హైందవ శ్రేయము [illegible], వారికే ప్రోత్సహించవలెనని చక్కగా గమనింపవలెను.

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు - జమీందారుల దౌర్జన్యము.

[illegible] జిల్లాలో [illegible] జమీందారుల [illegible] కాంగ్రెసు అభ్యర్థికే [illegible]

(హిందూస్థాని)

పర్వాకివిడి జమీందారీ

రెండవపంటకు నీటికి రైతుకు హక్కులేకనుట.

తూర్పైపైవ శిస్తు జమీందారు బలవంతముగా రసూలుచేయుటకు ప్రయత్నములు.

కోరినశిస్తు కట్టినా యిమ్మంలేకపోతే సీరు ఇవ్వరాదట.

ఈ జమీందారీలో అనాదిమండి ఒక శిస్తే కాని రండోపంటకు వేరేశిస్తు వసూలు చేయడం ఎరిగినంత పట్టుకు ఎరికికి తెలియదు. పెటలో మెంటు జరిగిన కాలంలోనూ అంతికుముందు కూడా రెండు మొదలయిన రండోపంట రైతులు పండించినట్లు రికార్డులు కనబడుతూన్నాయి. 1908 సంవత్సరంలో వర్రాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు పుట్టినప్పుడు జమీందారుకు రండోపంటకు కూడా నీటి చార్జి పుచ్చుకోడానికి హక్కున్న దని నిర్ణయించిన తరువాత యీ ఎస్టేటులోకూడా రండోపంటకు శిస్తు వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరిగేయి. 1908 సంవత్సరానికి పూర్వం అమలులోవున్న పట్టాలలో యీశిస్తు భోగట్టా ఏమిలేదు. కొత్తగా 1910 అయిన తరువాత యిచ్చిన పట్టాలలో మొట్టమొదట యీక్లాజు చేర్చబడ్డది. "ఎస్టేటు నీటిని పల్లం భూమిలో రండోపంటకుగాని మెరక భూమి పాగుకుగాని కలవులేనిది వీవు తీసుకోకూడదు. అట్లు కలవిచ్చి వప్పరు దానికి తగిన వాటరు కేటు ఎకరానికి మెంటు కేటుకు మించకుండా విధించ బడును..." తరువాత 1937 సంవత్సర ప్రారంభంలో యిచ్చిన పట్టాలలో ఈక్లాజు యీక్రింది విధంగా మారిపోయింది. "5. సంస్థానం లెక్కల ప్రకారం, నీపల్లం భూములకు యేర్పడిన జలాధారము లోనుండి మాత్రమే పదరు భూములపైని పండించే మొదటి పంటకు మాత్రమే నీరు తీసుకోవచ్చును. నీభూములకుఉన్న లెక్కచాళ్ళా జలాశ్రయములలో నుంచిగాని, సంస్థానంవారి యితర జలాశ్రయములలో నుంచిగాని, నీపల్లంభూములలో పండించే రెండవ పంటకుగాని మెట్ట భూములలోపండించే ఏపంటకుగాని నీవునీరు తీసుకొనుటకు హక్కులేదు. అట్లు నీరు నీకు కావలసియున్నయడల సంస్థానం దివానువారికి వాము విధించే నీటిపన్నును చెల్లించుటకు వప్పుకొని, నీరు యిప్పించ వలసినదని లిఖిత పూర్వకముగా దరఖాస్తు చాళులుచేసి వారివల్ల లిఖిత పూర్వకమైన వుత్తరవును పొందిన పిమ్మటనే నీవు నీరు తీసుకొనవచ్చును. అట్లు లిఖిత పూర్వకమైన అర్జరు చేసిది నీవు నీరు తీసుకొనిన యడల పద్ధతి ప్రకారం నీపైని సంస్థానంవారు చర్య [illegible]

కొటూకా ప్రజలలో నూటికి 95 గురికి [illegible] వుదాసు. చిరకాల శ్రమాపు ముసలు [illegible] సంతకాలకి మించి చదువుకున్నవార్లు కొద్ది. పట్టాలలో వరుస లేమిటో జాగ్రత్తచేసిన వాయుళ్లకే తెలియడంచే మిగిలిన రైతులమాట చెప్పడానికి లేదు. అసలు ఈకొత్తపట్టాలు వాలామంది రైతులకు అమలే కాలేదు. మిగిలినవార్లు ఏదో కాగితమని పెంకట్లో దోపేసేరు. కొందరు రైతులు మాత్రం కొత్త షరతులకు ఒప్పుకోక పట్టాలు నిరాకరించేరు.

ఈరైతులమీద ఎస్టేటువారు రండోపంట శిస్తుకు సవేరీకింద కోర్టులో దావాలు వేశేరు. గవర్న్మెంటు కేటులమాని ఎస్టేటువారు తమ కిష్టమైనకేట్లు పట్టీయొకటి తయారుచేసి అప్రకారము దిక్రీయివ్వమని కోరేరు. కాని చిన్న కలెక్టరుగారు గవర్న్మెంటు కేట్లుకుమించి విధింపరుకు ఎస్టేటుకు హక్కులేదనిన్ని కొత్త పట్టాలలోని "దివానువారు విధించే నీటిపన్ను చెల్లించుటకు వప్పుకొని" అన్నమాటలు రైతులభాధ్యత ఎంతో స్పష్టముగా తెలియజేయవు గనుక ఆమరరు అ కాశ్రీయము, చెల్లనేరదని అంటూ గవర్న్మెంటు కేట్లప్రకారమే డిక్రీయిచ్చేరు. జిల్లాకోర్టులోను, హైకోర్టులోను ఈతీర్పే ఖాయపడేరి.

అయినా ఎస్టేటువారు డిక్రీపొందిన వీనలుగురి మంచో తప్పకక్కిన తాలూకా ప్రజలందరినుంచి వారు కోరినకేట్లే వసూలు చేస్తున్నారు. లెక్కించి రయితులు న్యాయమిమ్మని కోరితే దావాలపడ్డ వారికే గవర్న్మెంటు కేట్లుగాని, లేనివారికి ఎస్టేటు కేట్లే, కావలిస్తే మీరుకూడా దావాలకు వెళ్లండి అని సంస్థానం ఉద్యోగస్థులు సమాధానం చెప్పేరు. మొదట్లో పరికొందరు రైతులు కూడా యీ దావాలలో చేరబోతున్నప్పుడు కొందరు మెజారిటీ రాయుములు "ఏలాగూ దావాలు పడ్డాయికదా వాళ్లకు, వచ్చినప్పుడు మనకు రాకపోతుందా? మనమేల ఎస్టేటు [illegible] విరోధముపాంది పోవాలి" అని వినులు చెప్పి రైతులలో సంక్షోభమును [illegible] వారు. విప్పటికి యీ మెజారిటీ [illegible] వాళ్లు, వాళ్లమాట విన్న వాళికికూడా [illegible] కట్టుకొనుట తప్ప లేదు.

ఇంతలో ఎస్టేటువారు చక్కని నిర్బంధ విధానమొకటి కనిపెట్టేరు. పట్టాలలోని బారబాటు సర్దుకొనుటకు నీటి దరఖాస్తు ఒకటి అచ్చువేయించి అందులో ఎస్టేటువారు కోరినకేట్లు నమోదుచేయించి అదరఖాస్తులమీద సంతకము పెడితేనేగాని నీరు యిమ్మనుని అంటున్నారు. యీ విధముగా బలవంతముచేసి పట్టా మరతులకు ఒప్పవల కొందరి రైతులచర్ల పుచ్చుకున్నారు. కొందరు రైతులు దరఖాస్తులమీద సంతకము పెట్టరుండానే నీరు వాడుకొని రండోపంట [illegible]

[illegible] ప్రకారం జమీందారు దావా చేసు కొనవచ్చును." అని తీర్పు చెప్పేరు.

ఇది ఇప్పుడు హైకోర్టులో అపీలులో యు [illegible] విచారణ దగ్గరకు వచ్చినది. యీయధ్యను [illegible] రైతు సంఘము తరపున కొందరు [illegible] దివానువద్దకువెళ్లి "గవర్న్మెంటు [illegible] పుచ్చుకొన వలసినదని [illegible] మాకు [illegible] పుచ్చుకొనవలసినదని కోరితే [illegible] "మేము [illegible] యందు సంపూర్ణాధికారము [illegible] యున్నది. [illegible] ఆ [illegible] మీరు [illegible] వారు [illegible] వాళ్లు [illegible] వాళ్లు [illegible] వాళ్ల